

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 608/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att införa tillträdesförbud till butik för att förbättra säkerheten i butiker och förhindra upprepade butiksstölder

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 608/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml m.fl.:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att öka metoderna för att förebygga och ingripa i upprepade butiksstölder, grovt våld och hot om våld i butiker och

vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att i Finland stifta en lag som motsvarar syftet med Sveriges lagstiftning om tillträdesförbud till butik?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Finlands lagstiftning möjliggör för närvarande inte direkt påförande av ett tidsbundet förbud för personer att tillträda butikslokaler i affärer eller köpcentrum på samma sätt som den svenska lagstiftningen. Ordningslagen (612/2003) tryggar dessa lokaler indirekt genom att förbjuda att störa den allmänna ordningen eller äventyra säkerheten på allmän plats, även i affärslokaler i affärer och köpcentrum. Det är förbjudet att störa ordningen till exempel genom att föra oljud, genom upprepade hotfulla gester, aggressiva rörelser, muntligen framförda hotelser eller något annat motsvarande hotfullt beteende som inger rädsla. Dessutom kan besöksförbud meddelas med stöd av lagen om besöksförbud (898/1998), om det finns grundad anledning att anta att den person mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot den persons liv, hälsa, frihet eller frid som känner sig hotad eller på annat sätt allvarligt trakassera denna. Besöksförbud meddelas av domstol för viss tid.

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram finns skrivelse om en framtidsredogörelse för handeln som ska utarbetas för att branschen ska kunna utvecklas strategiskt och långsiktigt. Statsrådets framtidsredogörelse för handeln ger riksdagen information och utvecklingsförslag för den kommande tioårsperioden. Framtidsredogörelsen är begränsad till konsumenthandel (produkter och tjänster) inklusive kedjan mellan dagligvaruhandeln och partihandeln. Redogörelsen beskriver läges-, förändrings- och framtidsbilden för handelsbranschen samt lägger mot denna bakgrund fram utvecklingsförslag och slutsatser för den strategiska och långsiktiga utvecklingen av branschen. Redogörelsen innehåller också handelsbranschens vision och scenarier för 2032.

Ett av innehållsområdena i redogörelsen är företagsansvar. I samband med beredningen av redogörelsen har det inom handeln framkommit att störande beteende från kunderna ökar, vilket branschen anser vara ett allvarligt hot mot arbets- och kundsäkerheten.

I framtidsredogörelsen för handeln har man ställt upp som mål att företagen inom handeln i framtiden ska vara trygga miljöer att arbeta och uträtta ärenden i och där man har kunnat minska störande beteende från kunder och det hot det medför samt farliga situationer i betydande grad. Som slutsats i redogörelsen konstateras att det inom handeln i vissa fall förekommer situationer med störande beteende som stör arbetstagarnas arbetssäkerhet och kundernas kundsäkerhet. Redogörelsen innehåller ett utvecklingsförslag enligt vilket man utreder om det är möjligt att främja affärer som en trygg miljö att arbeta och uträtta ärenden i med lagstiftningsmässiga medel. I arbetet med redogörelsen utnyttjas internationell god praxis.

Statsrådets framtidsredogörelse för handelsbranschen (SRR 12/2022 rd) presenterades vid statsrådets allmänna sammanträde den 10 november 2022, i och med vilket redogörelsen överfördes till riksdagen för behandling.

I den utredning som avses i redogörelsen bedöms behovet av och möjligheterna till reglering där rörelsen eller personer som hör till dess personal eller polisen eller någon annan myndighet ges möjlighet att inleda en process som syftar till att förbjuda en kund att komma in i en viss butikslokal för att skydda rörelsens personal eller egendom.

I denna bedömning bör man för det första kartlägga alternativen för att genomföra förbudet, de grundläggande rättigheterna i anslutning till det och effekterna av eventuell lagstiftning om förbudet. Av utredningen ska också framgå hur man i en eventuell reglering sörjer för rättsskyddet, samrådet och omständigheter i anslutning till levnadsförhållandena för den person som förbudet gäller, till exempel med tanke på att regleringen inte äventyrar personens möjligheter att skaffa sig föda. En noggrannare bedömning bör bland annat göras av under vilka förutsättningar ett förbud kan meddelas och hur länge det skulle vara, vilket förhållande förfarande skulle ha till straffprocessen, vem som skulle meddela förbudet och övervaka att förbudet iakttas och vilka påföljderna för brott mot förbudet skulle vara.

Helsingfors 12.12.2022

Arbetsminister Tuula Haatainen